

T O L D A L É K

a' Magyar Kurír 45-dik számához.

A' Bétsi Magyar Kurírnak

TISZTELT OLVASÓIHOZ.

Végehez közelítvén a' folyó 1834-dik esztendő első fele, telyes bizodalommal 's alázatosan kérem Ujságlevelemnek tisztelt Olvasóit, — kiknek erántam 's igyekezetem erant eddig mutatott hazafiúi kegyes pártfogásokat háládatos indulattal köszönöm, — méltóztassanak ennek további megtartása eránt rendeléseiket a' Ts. K. Postahivataloknál megtenni. — A' Magyar Kurír taksáját felküldés végett minden Ts. K. Posta Hivatalok elfogadják, akár a' Ts. K. Udvari Fő Posta Hivatal' Ujságok Expeditiójához, akár hozzám utasítva. Az Ujságlevél és Toldalék árra, a' felsőségtől meghatározott expeditió díjával együtt Postán küldve félesztendőre 13 for. 30 kr. Váltóban. Itt Bétsben 10 V.forint.

Minthogy a' jövő Julius kezdetével tsupán tsak az addig ide megérkezendő rendelésekre lehet az Ujságleveleket elküldözni, alázatosan kérem tisztelt Olvasóimat, méltóztassanak addig is, míg az Ujság díjját postán vagy más módon felküldhetik, a' Bétsi Ts. K. Udvari Fő Posta hivatal' Ujság Expeditio tisztégéhez utasítandó levelekben, mellyeket a' Ts. K. Posta Hivatalok felküldés végett minden váltság nélkül elfogadnak, akaratjokat ez eránt kijelenteni, hogy az Ujság járása félbe ne szakadjon. Ezen tzél elérhetésének könnyebbitésére, részemről, a' költséget nem sajnálva, mindent véghez vittem.

Az Ujságlevelek innen minden kedden és pénteken pontosan expediatatnak. Fájdalommal értjük azomban némely helyekről, hogy azok készakartva letartóztatnak 's egy két postanap mulva adatnak tsak kézhez, nyilván, a' mint írják, hogy Olvasóit elidegenítsék!!! Mi okból? azt nehéz tsak képzelní is.

A' jövő félesztendőben Ujságlevelem mellett, egy Értekezéssel fogok tisztelt Olvasóimnak kedveskedni „a' Magyar Nyelvről“, melly az eddig toldakúl járt Sokfélénél sokkal költségesebb ugyan, de reménylem, minden Magyarra nézve amannál sokkal fontosabb, érdekesebb, és kedvesebb leénd, annyival inkább, minthogy miolta Nemzetünk képviselői a' magyar nyelv közönségessé tételét országos törvényszabások által igyekeznek a' Hazában elérni; szembetünőleg megszapordtak ezen, — ámbár a' Nemzet javára és ditsőségére tzélzó igyekezetnek ótsárlására 's egyszersmind a' magyar nyelv egész miolta lealázására a' hazában készített, de többnyire külföldön nyomtatott

német irományok. Szükséges tehát, hogy igyekezzünk hibás állításaikat megtá-
folni, balvelekedéseiket eloszlatni, 's nyelvünk mivoltának kifejtetése és ditső
alkattatású ritka tulajdonságainak előterjesztése által ótsárlóinkat felvilágosítván,
öket jobb gondolatokra bírni. Egyszermsind a' felől is meg vagyok győződve,
hogy Értekezésem, nyelvünknek természeti ditső tulajdonságait magyar hazánk-
fiai előtt is általján világo sságra hozandja.

A' munkához tartozó öt metszett táblák nyomtatványi a' folyó hónap-
ban, maga a' munka pedig a' jövő félesztendőben füzetenként petsét alatt fog-
nak az Ujság mellett elküldöztetni. Úgy gondolom, hogy ezen Szó származta-
tó Tábláknak, mellyekről bátran merém állítani, hogy hozzájuk hasonlókat
Európában más nemzet nem mutathat elő, mind rendszeres formájok mind
termékeny szavúságok méltó figyelmet gerjeszhetnek, addig is míg magyará-
zatjok a' munkában azt még inkább nevelheti 's felvilágosíthatja.

Bétsben Jun. 1-ő napján 1834.

Márton Jó's ef,
Professor.

J E L E N T É S.

Schaumburg és Társa, Bétsi Könyvárósoknál, Wollzeil útszában 775 szám
alatt, következő, Pestről közelebb érkezett új magyar Könyvek találatnak.

A' Magyar Tudós Társaság' Évkönyvei. Első Kötet. 4-to Pesten 1833,
bekötte, metszett táblákkal, 5 f. C. p.

Ugyan az, velin papíroson kiszínel képekkel, 6 f. 36. Cluj

Horatius levelei. Fordítá Kis János, Superintendens a' M. T. Társa-
ság R. Tagja az eredeti textussal Döring szerint 's Wieland magyarázó
jegyzeteivel, Kazinczy Ferentz M. T. Társasági Tag által. Pesten, a' Ma-
gyar Tudós Társaság költségével. 1833. 2 f. 30 kr.

Külföldi Játékszín. Kiadja a' M. Tudós Társaság 1 Kötet. Iphigenia Tau-
risban, Dráma, Göthétől. Ford. Kis János Superintendens, Pesten
1833. 1 f. 30. kr.

Ugyan az, II. Kötet. Nők Iskolája, Vigjáték 5 Felvonásban. Magyarosítva
Arvay Gergely által. Pesten 1833. 1 f. 40 kr.

Ugyan az, III. Kötet. A' Nötelen Philosphus. Vigjáték 5 Felvon. Fordít-
otta Olaszból Császár Ferentz, a' M. Tud. Társaság' lev. Tagja. Pes-
ten 1833. 1 f. 40 kr.

Ugyan az, VI. Kötet. Tancred. Szomorújáték 5 Felvon. Voltairtól. Fortítot-
ta Arvay Gergely. Pesten 1834. 28 kr.

Eredeti Játékszín. Kiadja a' Magyar Tudós Társaság I-ő Kötet. Ver-
nász, a' M. Tudós Társaságtól 1833 ban pályadijt nyert szomorújáték.
Irtá Vörösmarti Mihály. Budán. 1834. 52 kr.

— — — II. Kötet. Tirus. 1835 ban második pályadijt nyert szo-
morújáték. Szerzője Horváth Czirill, a' Kegyes szerzet tagja, böltse-
kedés Doctora, és ennek a' Szegedi Lyceumban Tanítója. Budán 1834. 45 kr.
Császár Ferentz, Grammatica Ungherese, Pesten, 1834. 1 f. 40 kr.

H I R A D Á S.

V e s z p r é m V á r m e g y é b ő l.

Nemes Megyénkben Szent László, a' Méltóságos Gróf Eszterházy Nemzetség Cseszneki Uradalmában, orvosi forrásairól, a' Köz-nép előtt tsaknem század óta ismértes helység. — Ezen itala és melegített fürdője által egyenlőben jótékony forrás viznek állató részeit hasznaival együtt, ez előtt 57 esztendőkkel szemügyre veve már Gömöri István Orvos Doctor Ur: most pedig újabb Orvosi próbák és tapasztalások alá vétetvén; a' mit rólla, épületeiről, Vendégek ellátásáról tudni szükséges, rövid idő alatt a' maga kiterjedettségében megfog jelenni. — Addig is pedig, míg a' húzamos fürödhetése ideje elkövetkeznék, szabad legyen a' Sz. Lászlói fürdőnek dítséretére ennyit előre botsítani. L. B. Györi Evangelicus Predikátor Ur, 1780 ban Szél-ütőt tagjainak erejét, egy hónapi fürdése után, itt tökéletesen vissza nyéré. R. R. 1792-ben tagjainak köszvény okozta öszvesugorodásait, itt hagyá el. — E. elvágásra ítéltetett horzasztó sebű kezeit itt gyógyítá meg. — J. ezen forrás lajtokba Démore hordatott 's felforralt vizével szabadult meg kétségbe ejtő rheumatismusából. — B. Kapitány Ur lövött és folyós lábait, kínos szagatásaitól itt szabadítá meg. — F. Kapitány Ur, esztendőlig fel nem emelhető Karját itt tette használhatóvá. — T. — S. Ur, meghűlése által kapott több hónapokig hasztalanul orvosoltatott szótalanságától itt szabadult meg. — Sőt hogy a' Szent Lászlói bűdösköves-gözü, külömbféle savú, és földü forrás vizét italgyanánt használó emberek, és barmok között, valami epidemia uralkodott volna, reá a' legöregebb emberek sem emlékeznek. A' mi több, a' cholérát magát, Sz. László, bár körülötte egyre dühösködött légyen is, tsak nevéről ismeré. — Azon tüzi veszedelem, mely 1805 ben ezen hasznos forrás körül lévő minden épületeket megsemmisített, a' forrás betségé annyira nem árthata, hogy az annak hasznát ismerők, részént lajtba meszsire elhordatott, részserént a' helységben magános házaknál felforralt vizében egyre fürödnének. — A' mi elég indító ok lön a' Méltóságos Familiának arra, hogy 1826 ban új fényes fürdő ház, 's több vendég szobák építettének, mind azon rendszabások mellett, mellyek az ide most már — tavasz — nyár — és öszönként számosan gyülekező Vendégeknek, illendő megelegetést nyújtanak — annyira; hogy a' Sz. Lászlói fürdő, Orvosi tanáts mellett, mint belső betségé, úgy külső tsinos-tiszta szerkezetjére nézve, a' nagyon ajánlható hasznos magyar fürdők közzül valóban egy légyen.

Költ Pápán. Május 27-kén 1834.

Physicus C s e r e s n y é s felvígázása alatt.

N. N. fürdős.

és

N. N. Vendéglő árendások által.

H I R A D Á S.

V e s z p r é m V á r m e g y é b ő l.

Pápa Városának kies vidékén, a' Várostól magától mintegy 5 fertálynyira szélesebb hasznú, környékünk emberei előtt, az 1823 dik esztendőben, Újság Levelek által közisméretűvé tétetett, Ugodi Vasas forrás' Orvosi ereje; mintsem itt annak hozzászás leírásába, vagy érdemlett dítséretébe ereszkednénk. Ugyis meg fognak azok jelenni rövid idő alatt, a' vidékiek kedvekért, a' magok egész kiterjedésekben, és érdemekben, ahhoz értő Orvos Doctori kezek által. — Itten, és addig, tsak azt kívánjuk előre közleni a' Nagy-tiszteletű Közönséggel; hogy a' fentemlített kellemes savanyúságú, ugró, vagy szökő Ugodi Vasas Forrás, mind itala, mind fürdöképen való használtatása, — Vasa, többféle Savai, mesze, gázzai, és gyantás részei által több Orvosi tapasztalások, 's hiteles protocollum bizonyítása szerint, scorbutos, súlyos, görvelyes sebüeknek, tsuzosoknak, köszvényeseknek, fejrfojásuaknak, fővényeseknek, rekedt hószámú, és rekedt arany-ereseknek, gyenge-nyárjadt méhű magtalanoknak, lép, májdugulásban, sáppadtságban, sárgaságban, senyvedőknek, meg nem öröködött nyavalyatörösöknek, mindenféle húzomos betegségből lábbadozó Cachecticus bádjadttaknak, tsalhatatlan Orvosságul buzog! — A' hely' együgyű szépsége; a' Vendégek számára álló szép, és tiszta épület: fürdőkkel, etkekkel, italokkal, unalmat űző szelíd mu'sikás mulattságainkal, a' legillendőbb árért való szíves készségű szolgálatunk, Orvosi Forrásunk' Jótékonyágán kívül, hiteles kezesek arról, hogy ezen nagyobb betses, és ismértetést érdemlő Nymphák helyére, minden rendű, és nemű Vendégeket, megmerni — hívni, bártorkodjunk.

Költ Pápán. Apr. 16-kán 1834. eszt.ben.

Physicus C s e r e s n y é s felvígázása alatt.

Nagy László Fürdős:

és

Nágel György Vendéglő

Árendások által.

J E L E N T É S.

Bányay Demeter Polgári Magyar Szabó Bétsben ajánlja szolgálatját minden Magyar Uraságoknak telyes tisztelettel, reménylén, hogy a' legjobb ízléssel készitendő 's illendő árrú munkájával a' köz bizodalmat megnyeri. Boltja vagyon a' Wallnerstasse nevű útszában a' Kohlmarktról betérve Nro 262. Szállása pedig ugyantsak a' belső városban Stockameisenplatz Nro 620 a' 4 dik emeletben.